

Alle taler om nærvær og om at være tilstede i nuet ...

De værdier har vi levet
efter i 100 år ...

Vi er ejet af vores kunder. Og det ligger dybt i andels-
tanken - stå sammen om det lokale.

Det giver os en "Kom hjem følelse", som vi gerne vil
have du mærker i vores samarbejde, om du er
fra lokalområdet eller ej. Præcis som i 1919.
Som i dag - og fremover.

Velkommen Hjem til FASTER - uanset hvor du bor.

Dit selvstændige pengeinstitut

En lokal bank er guld værd

Egnens forsamlingshus i fremgang. Båret af frivillig arbejdskraft og opbakning fra Faster.

Tiderne skifter, men uanset om der er færre, som holder sølvbryllup, oplever de aktive i driften af Faster Forsamlingshus en fremgang.

- Omsætningen i 2018 steg med 20.000 kroner, og det er vi en smule stolte af, fortæller Kjeld Jensen, der er formand for bestyrelsen i Faster Forsamlingshus.

Det historiske hus på bakken i Faster har gennem to århundreder været et samlingspunkt for folk fra nær og fjern.

- Her har været holdt bal, fjerkræudstilling og alle slags familiebegivenheder, fortæller Kjeld Jensen under en rundvisning i det historiske hus, som er særdeles velholdt.

- Gulvet blev lagt om engang i 1970'erne, og det fik vi fra Skjern Hallen, der dengang skulle have lagt nyt gulv. Loftet har vi fået af Faster, men vi har selv sat det op, fortæller Kjeld Jensen, og peger på nyt inventar, som også er sponsoreret af Faster.

- Et lokalt pengeinstitut er guld værd for os. Naturligvis er vi kunder der. Faster er også klar til at bakke op om lokale aktiviteter.

- Det er lykkedes os at leje køkkenet ud, og det betyder, at mange brugere kan bestille mad herfra, fortæller Kjeld Jensen og understreger:

- Køkkenet er naturligvis godkendt af myndighederne, og for at opretholde

den gode bedømmelse, kan brugere kun anvende lokalet til at anrette leveret mad.

I forsamlingshuset er indrettet møderum, som kommunen bruger til undervisning af mindre grupper.

- Men sølvbryllupper har vi kun få af. Det samme gælder bryllupper, men til gengæld huser vi en del runde fødselsdage. Begravelser bryder vi os ikke om - for det er jo vores kunder vi siger farvel til, lyder det fra Kjeld Jensen.

Ros på nettet

Internet rummer alle former for tilkendegivelse. På en hjemmeside med navnet Trustpilot, er der en åben platform for alle og enhver, som vil sige godt og skidt om et firma. Her er Faster også udstillet til fri bedømmelse.

I løbet af de første 100 år, har Faster opnået en halv snes bedømmelser på Trustpilot. Bortset fra to meget utilfredse er der topkarakter fra resten.

Fotograf og madblogger Stine Flemming Arnholtz, Horsens, slutter sin anbefaling af Faster med ordene:

- Jeg skal aldrig have en anden bank.

I sin bedømmelse fortæller Stine Flemming Arnholtz, at hun gennem årene har været kunde i både store og små banker: - Faster har både den bedste service, ingen ventetid i telefonen og man føler virkelig, at de kender én, som var man en del af familien.

- De har hjulpet mig igennem mit livs værste krise og virkelig fået mig til at tro på, at det hele nok skal gå, lyder det i anbefalingen fra Stine Flemming Arnholtz.

Blandt de der oplyser sit fulde navn i forbindelse med bedømmelsen på Trustpilot er Louise Bjarnason Bech, Ålborg, der arbejder med markedsføring.

- Altid god service. Imødekommende og kompetent personale. De varmeste anbefalinger, skriver Louise Bjarnason Bech.

Thomas Nordbo Jensen, København, giver Faster seks af seks mulige stjerner og skriver:

- Jeg har haft super god oplevelse, med bankskift til Faster andelskasse.

Rådgivningen har været fuldt ud kompetent hele vejen igennem, og i forhold til, at Faster Andelskasse ligger i den anden ende af landet, har jeg allerede oplevet mere personlig behandling end min forhenværende bank.

Morten Krarup, der er en flittig anmelder af virksomheder, har beriget brugere af Trustpilot med mere end 30 anmeldelser. Om Faster skriver han:

- Jeg har været kunde der et par år. Det er dejligt med en bank, der tager telefonen når man ringer - man kan altid få fat på sin rådgiver. Desuden har de gode priser og super service.

Dynamik skaber første filial

Mens banker lukker filialer ned, er det selvstændige pengeinstitut Faster på andet år til stede i Lem, og det resulterer i nye kunder.

"Kom inden for", lyder det fra de to medarbejdere der bemande Fasters første filial i et kontor i hjørneejendommen Bredgade-Kirkegade i Lem.

- Invitationen til at åbne en filial i byen kom fra foreningen Dynamik i Lem, som samler virksomheder og folk i indsats for at skabe og fastholde aktiviteter i byen, fortæller kunderådgiver Henrik Henriksen der sammen med elev Rasmus Schmidt Vestergaard bemande filialen under avisens besøg.

Nye kunder

- Det er lidt imponerende, at vi er i stand til at drive en filial mens flertallet af pengeinstitutter lukker den slags, fastslår Henrik Henriksen og understreger:

- Vi har fået en del kunder på grund af vores tilstedeværelse, men der er plads til flere.

Når Faster er til stede i Lem skyldes det, at mange kunder er bosat i området eller beskæftiget ved de mange virksomheder i byen.

- For os, som pengeinstitut, er det væsentligt at vi får en bred sammensat kundekreds. Historisk har vi haft mange landbrug, siger Henrik Henriksen og fortæller:

- Vi har så, på grund af strukturændring, fået færre kunder i landbruget. Til gengæld er de blevet større; så for at få en god spredning vil vi gerne kunne tiltrække flere lønmodtagere og øvrige erhvervsdrivende.

Ildsjæle

En dag på kontoret hos Henrik Henriksen og Rasmus S. Vestergaard består af kontakt til kunder, som har aftalt tid.

- Men det sker også, at vi får besøg af en "strøgkunde", så på den vis er det godt at have en filial. Vi oplever, at befolkningen er glade for, at vi sikrer en bank i byen. Selv om netbank er udbygget og velfungerende, så er der stadig brug for personlig kontakt. Men det lader sig heller ikke gøre uden opbakning fra foreningen Dynamik i Lem og de ildsjæle, som står bag.

Billigste

Inden Henrik Henriksen har møde med den næste kunde, fortæller han om sit arbejde, og på spørgsmålet om der er langt mellem blanketter til billån, på grund af leasing-industriens fremgang, svarer han:

- Naturligvis oplever vi også, at flere opgiver at eje bilen og i stedet vil leje gennem leasing, men Faster er fuldt ud konkurrencedygtige når vi måler os med

leasingselskaber. Og vi jyder vil gerne eje vores egen bil.

- Vi, i Faster, har hele paletten og har fornuftige priser på lån til bolig og bil, siger Henrik Henriksen. Med fald i renten på lån til boliger kan vi vente en bølge af konverteringer på skrivebordet.

Boliglån

- Noget, som jeg synes, der er behov for at fortælle igen og igen er, at Faster, gerne giver lån til boliger i de mindre byer og på landet, siger Henrik Henriksen og understreger:

- Det er ikke postnummer, landsbyen eller landejendommen som er afgørende. For os er et sted ikke for lille, og vi belåner gerne normale og pæne ejendomme. For os findes der ikke et udkantsdanmark, siger Henrik Henriksen. Han tænker sig om, og smiler: - Det skulle da lige være hovedstadsområdet.

Røveri får følger

Sikkerhed skærpes efter to røvere 3. januar tvang sig adgang til Faster Andelskasse kort efter lukketid. Under dramatiske omstændigheder, brækkede de pengeboksen op og stak af med indholdet.

- Det var en grim oplevelse, men vi har fået det godt bearbejdet sammen med en psykolog, fortæller direktør Jan Kirkensgaard.

Da andelshaverne i Faster var samlet til generalforsamling for at høre om året 2018, gav formand Poul Fomsgaard Jensen og direktør Jan Kirkensgaard helt ekstraordinært de hen ved 200 tilhørere en orientering om røveriet.

- Straks efter røveriet gik vi i gang med at bearbejde oplevelsen, og opgaven var at fastslå, hvordan den ville påvirke os på kort sigt og hvilke følger den ville få på længere sigt, siger Jan Kirkensgaard og fortæller:

- Vi har skiftet alarmselskab, idet det første røveri mod Faster i 100 år blev håndteret alt for langsomt. Der gik alt for lang tid, fra vi trykkede på alarmen, til politiet blev tilkaldt.

- Dernæst har vi sikret lokaler - vinduer og døre - samt sikret en række installationer. Røveriet får mindre konsekvenser for vores kunder, siger Jan Kirkensgaard og understreger:

- Det handler om ansattes sikkerhed og tryghed i hverdagen. Derfor vil det ikke være muligt at hæve store beløb, og skal det ske, så vil der gå længere tid inden vi kan åbne kassen.

- Kunder, der skal ind til os for at ordne forretninger eller tale med en rådgiver, vil opleve, at døren mellem vindfang og kontorlokale er låst, fortæller Jan Kirkensgaard og forklarer:

- De ansatte skal være sikre på, hvem de lukker ind. Det vil sige, at står der en person iført elefanthue eller styrthjelm og vil ind, så vil det ikke være muligt. For alle andre er der tale om, at de ganske kortvarigt bliver opholdt ved døren.

28. MAJ 1919 BLEV FASTER ANDELSKASSE STIFTET

De 38 deltagere i generalforsamlingen vedtog at første åbningsdag blev 15. juli, hvor der var indrettet kontor på Faster Mejeri.

Centrale personer bag etableringen af Faster Andelskasse kom fra kredsen bag Faster Brugsforening, Faster Elværk og Faster Andelssmedje.

Den tid var andelskassernes guldalder, for mange steder i landet gik landmænd sammen om at etablere et pengeinstitut.

Landets første andelskasse, der blev stiftet i 1915, var "Andelskassen for Outrup Sogn med nærmeste Omegn", der var inspireret af de tyske Raiffeisen kasser.

Faster Andelskasse blev nummer 54 i rækken af det, der dengang blev kaldt "folkets bank". I alt var der i 1919 etableret 71 andelskasser, og året efter blev 26 tyske Raiffeisenkasser en del af Danmark i forbindelse med genforeningen med Sønderjylland.

Aktuelt kan der blive behov for en snak med rådgiveren, idet Stine Heltoft og Henrik Stykkel er i færd med, at realisere planer om at udvide huset i Borris.

Valgte Faster på anbefaling

Ungt par med byggeplaner fik inspiration til at skifte pengeinstitut.

Det var i samtale med gode venner, at Stine Svane Heltoft og Henrik Stykkel, Borris, første gang hørte om Faster.

De er flyttet til Borris fra egnen omkring Outrup og efter nogle år var de klar til at skifte pengeinstitut.

- Vi forhørte os hos familie og venner. Og flere anbefalede Faster varmt, fortæller Stine Heltoft.

- Derfor tog vi kontakt til Faster. Vi ringede til dem, og de inviterede os til et møde, siger Henrik Stykkel, som husker:

- Vi tog alle relevante papirer med og fik en snak med en rådgiver. De var ret hurtigt til at overskue vores situation, og ville gerne have os som kunder.

Stine fortæller: - Alt vedrørende flytning fra vores tidligere pengeinstitut klarede Faster. Det var utroligt let at skifte pengeinstitut. Havde vi vidst det, så havde vi nok skiftet tidligere.

Fordelen ved at skifte pengeinstitut, fortæller Henrik Stykkel om:

- Vi fik en rente, som var lavere, og det

er selvfølgelig en god ting, men vi føler også, at vi får en bedre behandling.

Stine Heltoft supplerer: - Når vi henvender os til en rådgiver, har de altid god tid. Vi har den samme rådgiver, som husker vores situation og spørger til, hvordan det går med vores børn.

- Forleden var jeg på tur gennem Astrup og ville lige tale med vores rådgiver. Hun var ledig, og havde tid til en snak, så man kan godt gå ind lige fra gaden.

Faster klar til låne flere penge ud

Der er højvande i kassen med penge til udlån. Men i 2019 er det udsigt til, at travlhed i pengeinstituttet bliver formidling af lån i Totalkredit.

Et godt år er, når det går kunderne det godt, lyder meldingen fra direktør Jan Kirkensgaard, Faster. Og direktøren samt de ansatte i pengeinstituttet glæder sig over, at der år er mange nye kunder i Faster.

- Vi får selvfølgelig også henvendelser fra kunder, som vi ikke ønsker. Her gælder det om, at vi ikke ufrivilligt havner på den vogn, som kører mod hvidvask. Målet med vores daglige arbejde er at undgå "farlige" kunder, som driver en "hasarderet økonomi", siger Jan Kirkensgaard.

Når direktøren går til tavlen for at informere deltagere i årets generalforsamling, om den økonomiske situation, kan han pege på en kurve, som går op:

- Den viser indlån. Alene i 2018 steg vores indlån med mere end 10 procent. Det er en gennemgående udfordring i flere pengeinstitutter, men hos os er udfordringen, at vi i 2018 kun havde en stigning i udlån på 0,2 procent.

- I samme åndedrag skal det så understreges, at vi ikke var dygtige nok med hensyn til at markedsføre udlån i den periode. Det er vi ved at rette op på og kommer med tiltag i 2019, siger direktør Jan Kirkensgaard, der med udsigt til at Totalkredit introducerer lån med

rente på én procent, venter en bølge af konverteringer.

- Med udsigt til ekstremt lave renter på fastforrentede lån tror jeg, at vi vil opleve mange, som har holdt fast i lån med fleksibel rente, vil konvertere. Vi er i færd med at gennemgå vore kunders lån for at sikre dem bedst mulig i en situation, som ser ud til at være meget fordelagtig.

Når Jan Kirkensgaard og medarbejderne i Faster mødes for at drøfte situationen, har de meget at glæde sig over:

- Tiderne er gode og de kunder, som tidligere har haft små og store vanskeligheder, har fået det bedre. Samtidig må vi indrømme, at vi aldrig har oplevet de "dårlige tider", som mange andre pengeinstitutter og medier kan underholde med.

- Når vi ikke har oplevet tidernes totale ugunst, skyldes det, at vi har solide kunder, samt at vi er tilpas forsigtige, fortæller Jan Kirkensgaard, der har varslet andelshaverne om, at jubilæumsåret 2019 ikke har udsigt til at sætte rekord i overskud.

- Nu vil vi fejre 100 års jubilæum. Det skal blive en god fest, og sådan en god oplevelse koster noget. Det ved vi i familierne, og sådan er det også hos Faster.

100
100 ÅR MED FASTER

Valgte nærhed fra distancen

Mette og Henrik Kristensen flyttede til egnen ved Mariager, men de valgte at fastholde den økonomiske forbindelse til Faster.

Fra det flade Vestjylland flyttede Mette og Henrik Kristensen til bakkerne ved Mariager Fjord.

- Så skal vi vel til at skifte pengeinstitut, lød min umiddelbare konklusion da vi talte om pengesager, fortæller Mette Kristensen, men hun blev hurtigt klogere.

- Ikke tale om. Vi holder fast i Faster andelskasse, lød det fra Henrik Kristensen.

- Det viste sig at være det rigtige valg. Havde vi valgt et af de lokale pengeinstitutter, så var vi havnet i krak eller opkøb. Nu har vi alle årene haft Faster som pengeinstitut, og det har fungeret rigtigt godt, fortæller Mette Kristensen, og understreger:

- Når vi så oplever hvordan de store banker, Nordea og Danske Bank drives, så synes jeg det er dejligt, at vi er kunder og andelshaver i et lille og hæderligt pengeinstitut. At et pengeinstitut er ærlig og fører en redelig politik er meget afgørende for os.

Fast rente

- For år tilbage lyttede vi til gode råd fra eksperter, som udtalte sig til forskellige medier. Her lød opfordring til, at man henvendte sig til sit pengeinstitut for, at få mere for de penge man havde stående eller betale mindre for sine lån.

- Her fik vi en klar besked fra Faster: - Alle behandles ens og alle har de samme muligheder. Det tager jeg hatten af for, lyder det fra Mette Kristensen.

- Blandt fordelene ved at være kunde i Faster vil jeg fremhæve den personlige kontakt samt den åbne telefonforbindelse. Når vi ringer til

Faster skal vi ikke vente i en telefonkø og gennem omstilling.

Personlighed

- I det daglige har vi ikke brug for telefonisk kontakt, men da vi for nogle år siden skulle bygge vores ejendom om, havde vi ofte brug for at få en snak over telefonen. Jeg, der ikke har meget forstand på økonomi, havde brug for en snak med vores rådgiver, og det gav mig en god ro og sikkerhed, fortæller Mette Kristensen, der for år tilbage lykkedes at sikre et tilskud til et projekt i Afrika.

- Skrødstrup Efterskole, hvor jeg har arbejdet, har i flere år arrangeret tur til Afrika hvor vi, i Uganda, har været i gang med at opføre en toiletbygning, en hønegård og et køkken i forbindelse med en skole, siger Mette Kristensen og fortæller:

- For år tilbage bevilgede bestyrelsen for Faster os et tilskud til køb af byggematerialer, og vi fik rygsække med Faster-logo, så vi kunne reklamere for vores andelskasse.

Foredrag

- Da vi kom hjem fra vores ophold i Afrika, det var i 2005, besøgte vi naturligvis Faster og fortalte om vores arbejde og hvad pengene var brugt til. Støtten havde stor betydning, og selv om mange ting er vanskeligt i Afrika, så synes vi, at vores projekt giver grund til optimisme, fortæller Mette Kristensen, der nylig er vendt hjem fra et ophold i Afrika.

Læs i øvrigt mere om Afrika-projektet på hjemmesiden: www.kortlink.dk/xdte

Margit Kristensen og ægtefællen, Ernst, er i færd med at omlægge bedriften, men slutter i sommeren 2019 med at have malkekvæg. Her ses Margit med børnebørn - Asger på armen og Birk i hånden.

Valg af bank er også et spørgsmål om holdning

I 17 år var Margit Kristensen med i bestyrelsen for Faster. For hende og familien er der ikke tvivl om, at andelstanken og lokal tilknytning er afgørende for valg af pengeinstitut.

Da Margit fik efternavnet Kristensen giftede hun sig også ind i Faster. Hendes ægtefælle, Ernst, og hans familie var kunder i det lokale pengeinstitut.

- Jeg blev på en måde også gift med Faster, og det har jeg været glad for i alle årene, fortæller Margit Kristensen, der i 2010 sluttede 17 års arbejde i bestyrelsen for Faster Andelskasse. De sidste ti år af perioden var hun formand for bestyrelsen.

- Der er naturligvis fordele og ulemper ved at være engageret i bestyrelsen for et lokalt pengeinstitut, siger Margit Kristensen og forklarer:

- Når man får opgaven med at sidde i bestyrelsen følger der flere pligter, for vi skal tage os af personfølsomme oplysninger. I bestyrelsen har vi til opgave at sikre at vi ikke taber penge, men også at passe på kunderne og give dem muligheder. Som noget helt væsentligt var det også, at vi herhjemme, skulle have orden i økonomien - der var ikke noget med, at der opstod et overtræk på hundrede kroner på kontoen.

Diskretion

- Da jeg blev medlem af bestyrelsen, var der ting, som jeg ikke kunne fortælle derhjemme. I spøg sagde Ernst ofte: Før fik jeg ikke meget at vide, men siden Margit blev medlem af bestyrelsen får jeg slet intet at vide.

Margit Kristensen understreger, at bestyrelsen for Faster altid har været begunstiget af en god økonomi.

- Vores natur og dygtige medarbejdere har været afgørende, understreger Margit Kristensen og forklarer: - Flertallet af kunder var engang landmænd, og på denne egn er vi begunstiget af at have en god dyrkbar jord. Og de dygtige medarbejdere har været gode til at

tiltrække samt ikke mindst at holde på kunderne.

Udvikling

Gennem de mange år, hvor Margit Kristensen var med i ledelsen af Faster, har den finansielle sektor undergået store forandringer.

- Det første år kunne vores forretningsorden rummes i 12 linjer. Da jeg sluttede i bestyrelsen var retningslinjer for bestyrelsens arbejde samlet i tre ringbind.

- Når det kommer til stykket handler det jo "blot" om at opføre sig ordentligt, understreger Margit Kristensen og fortæller om sin tilgang til arbejdet i bestyrelsen:

- En sag skal altid ses fra minimum to sider, og når bestyrelsen har drøftet sager, hvor kunder har været i vanskeligheder har vi altid gået langt for at finde den bedste løsning for alle parter.

Værdier

Kvindes plads i bestyrelser er stadig et spørgsmål, som optager stor plads i den offentlige debat. Da Margit Kristensen, i 1993, blev valg til bestyrelsen i Faster var hun første og ene kvinde i bestyrelsen.

- Nogle år efter kom Bodil Sig og senere Vibeke Petersen med i bestyrelsen, fortæller Margit Kristensen og giver sit bud på, hvor kvinder gør en forskel:

- Kvinder ser andre ting når en sag er fremlagt. Familier og de bløde værdier fylder mere for os.

Margit Kristensen er hurtig til at understrege: - Vi lærer også af samarbejde med mænd. Vi lærer at få kant, for mænd er gode til at sige tingene som det er.

- Kvinder er til gengæld gode til at vurdere om en sag kan løses på en anden måde, siger Margit Kristensen.

Kvoter

Margit Kristensen er ikke tilhænger af, at kvinder sikres en kvote, når der skal vælges medlemmer til bestyrelser:

- Dette spørgsmål handler meget om traditioner og interesse. Jeg har været ene kvinde i bestyrelsen for Faster og jeg har stort set været ene kvinde til regionsrådsmøder i mejeriselskabet. Jeg har været med de steder, fordi jeg har interesse for det.

- Jeg synes det skal handle mere om hvad kvinder har lyst og evne til, og jeg er helt rolig ved udsigten til, at traditioner ændrer sig.

Mette Kristensen og ægtefællen Henrik holder fast i forbindelsen til Faster, og det hænder at vestjyderne kigger forbi deres gård ved Mariager, hvor de har indrettet et vestjysk museum.

Lokal tilknytning får en ny betydning

Nu handler det ikke længere om at sætte mål efter kirketårne. I en omskiftelig og digitaliseret verden er det afgørende at se ud over sogneskel, siger formand Poul Fomsgaard Jensen, Faster.

Når der tælles arbejdsdage i året, så er der ikke én dag uden, en ny kunde får konto i Faster.

- At opføre sig ordentligt og at være ærlig går forhåbentligt ikke af mode. Med de store skandaler i den finansielle sektor tror jeg på, at vi vil opleve en fortsat tilgang af kunder, siger Poul Fomsgaard Jensen, der i forårssolen 2019 blev genvalgt til formand for Faster.

- Med fejring af 100-året for Faster tror jeg ikke på, at vi kan mestre det store overskud, når der sættes to streger under facit for året.

- Men det handler også om, hvordan vi handler på lang sigt, fortæller Poul Fomsgaard Jensen under en pause i arbejdet, som faglærer på Skjern Tekniske Skole.

Ny filial

- Alle banker lukker filialer. Vi er i den lykkelige situation, at vi har åbnet en filial. Vi er helt opmærksomme på muligheden for at åbne nye, siger Poul Fomsgaard Jensen og understreger:

- Tidligere var vi optaget af at kunne se

kirketårnet, når vi bevægede os ud fra kontoret. Men vi skal gentænke vores basis, som var: To mænd, på cykel, med kassebøger i en tornyster, som kørte mellem kontorer og betjente kunder.

- OK. Det er moderne tider med transport og IT. Men at vi skal tilbage til gamle dyder, er ikke fremmed. For mens de store banker - også lokale - lukker kontorer, er vi i stand til at udvide, siger Poul Fomsgaard Jensen, der gennem sit første år på formandsposten har defineret sin rolle:

- Frembrusende bliver jeg ikke. Bestyrelsen og jeg er ansvaret bevidst og opdaterer os hele tiden på opgaven, men det er direktionen og de dygtige medarbejdere i Faster, som står for den daglige drift. Det er de i øvrigt rigtig gode til, og direktion og bestyrelse er enige om, at vi skal udvikle gruppen af medarbejdere.

Sponsor

- Opbakning skal de have. Når vi mødes i bestyrelsen handler det om at styrke de ansattes indsats, og det kan vi være

med til på mange måder, fortæller Poul Fomsgaard Jensen og giver et eksempel:

- Blandt vores indsatser er at støtte det lokale foreningsliv og forskellige initiativer: Men her er vi, med tilstedeværelse og kærlig omsorg med til at sikre, at hver sponsorkrone bliver forvaltet omhyggeligt. Når vi støtter en forening, lægger vi vægt på, at vores reklamesøjler er på plads og rullet op.

- Se til Faster Forsamlingshus, som vi støtter, hvor de har markeret opbakning til Faster. Vi giver gerne til aktiviteter. Men det handler også om, at vi skal videre, siger Poul Fomsgaard Jensen og forklarer:

- Aktuelt oplever vi, i lighed med alle andre, at der er flere penge på indlån end der er vækst i udlån. Det er en udfordring som vi står over for, og som vi tager alvorlig.

Lokalt initiativ og opbakning sikrer en solid succes

Fra nervøsitet til succes er i korte træk den nye historie om Mejeriet i Astrup. Blandt lejerne er Min Købmand, som på få år, har fordoblet omsætningen og skabt nye arbejdspladser.

Døren går op af sig selv. Først den ene gang - og så den anden. Alt føles let, når der skal handles ind hos Min Købmand i Mejeriet.

Sådan har det ikke altid været. I mange år var hoveddøren skjult af en blå aflæsningsperron, som var placeret mellem Videbæk-Skjern vejen og den markante, flotte mejeribygning.

- Nu går det meget bedre, fastslår købmand Jørgen Povlsen og tidligere købmand Nanna Olesen, der gæstfrit byder velkommen bag de to automatiske døre.

- Ofte oplever jeg, at folk, der kommer for at handle, stikker hovedet ind på kontoret for at sige goddag. Det er charmen ved at være købmand i Astrup, for her handler det om nærhed. Faktisk vil jeg mene, at kende 95 procent af vore kunder, fortæller Jørgen Povlsen.

Han overtog jobbet som købmand for syv år siden. Hans forgænger i jobbet, Nanna Olesen, er stadig beskæftiget i forretningen.

- Travlhed præger hverdagen i forretningen. Uanset om vi kan sige, at økonomien er god, så handler det hele tiden om at være påpasselig, siger Nanna Olesen, mens hun er i færd med at bestille varer og betale regninger. Hun husker godt og kan fortælle:

- Da ægteparret bag driften af købmandsbutikken, Karen og Jeppe Jensen stoppede, fusionerede Købmand

og Brugsen - og lokalerne blev renoveret. Det skete med kapital fra andele og lån fra Faster Andelskasse.

- I dag, hvor vi ligger placeret i Mejeriet, er lånet betalt ud, og vi betaler kontant for de varer, som vores grossist leverer. Vi klarer os som selvstændig, kun med en kassekredit. Det giver mulighed for rabat og en god frihed, siger Nanna Olesen og fastslår:

- Forretningen har næsten fordoblet omsætningen. Det skete efter vi flyttede til Mejeriet, men det lader sig kun gøre med en massiv lokal opbakning.

Jørgen Povlsen understreger: - Med flytningen til Mejeriet har vi fået næsten det dobbelte areal og kan få flere varer på hylder samt præsentere dem bedre. Men det er og bliver, som Nanna siger, at den lokale opbakning er altafgørende. I forretningen er der, på grund af mere

plads og en strøm af kunder, også blevet plads til flere ferske varer.

- Det er en positiv effekt, at vi har den lokale opbakning, og det giver os en økonomi, hvor vi også kan eksperimentere - en lille smule - lyder det fra Jørgen Povlsen, og han kaster et blik over vejen og siger:

- Derovre har vi Faster. Uden dem, var der mange lokale ting, som ikke var blevet til noget. Faster er en sikkerhed for hæderlighed og nærhed, og når vi skal bruge deres service, får vi en fantastisk betjening.

DOBBELT

I "gamle dage" var der købmand og brugsforening i Astrup. Da begge forretninger havde vigende omsætning blev det i 1992 besluttet at fusionere de to forretninger. Det skete ved at hen ved 400 af egnens borgere stiftede et AMBA - et andelsselskab med begrænset ansvar - og skød kapital i selskabet. Med lån fra Faster Andelskasse blev købmandsbutikken etableret i ejendommen på hjørnet af Højevej og Stensbovej.

I 2008 havde købmandsbutikken en omsætning på 5,5 millioner kroner. Da Mejeriet var renoveret flyttede købmanden 24. november 2009 ind i de nye lokaler. I 2013 nåede forretningen en omsætning på 8,8 millioner kroner og i 2018 var omsætningen på 10,2 millioner kroner. Når der ses på antallet af personnumre, som får løn fra købmandsbutikken er der 11 ansatte - heraf seks unge mennesker.

100
100 ÅR MED FASTER

Selvstændighed er en kamp

Andelskasser lukker og andre købes op, men Faster består som selvstændigt pengeinstitut.

- Gennem årene har vi – der fastholder andelstanken – været udsat for forsøg på opkøb fortæller Poul Junge.

Inden han i 1988 blev direktør i Faster var han direktør for den daværende andelskasse Lunde-Kvong ved Nr. Nebel.

- I slutningen af 1970'erne blev der indledt forhandlinger om at fusionere medlemmerne af Foreningen Danske Andelskasser i Sammenslutningen Danske Andelskasser, fordi andelskasserne skulle under Bank- og Sparekasseloven fra den første dag i 1986, fortæller Poul Junge:

- En stor del af foreningens medlemmer kunne umiddelbart ikke opfylde lovens krav, hvorfor sammenslutning blev aktuelt. En stor del af de daværende andelskasser gik med i sammenslutningen, men bestyrelser, repræsentantskaber og direktioner i 11 andelskasser advarede forinden kraftigt imod en fusion, idet man mente en sammenslutning ville tage vores selvstændighed og egenkapital – og efter nogle år ville andelstanken være væk.

Poul Junge erindrer, at han af flere tilhængere af en sammenslutning, blev kraftigt kritiseret. På grænsen til mobning.

- I dag beklager vi, at vi desværre fik ret, idet de tilbageværende 16 andelskasser i sammenslutningen i 2011 blev fusioneret over i deres fælles bank: Danske Andelskassers Bank. I februar i år, fik bankens aktionærer tilbud om at sælge deres aktier til pengeinstituttet Spar Nord. Bliver dette til noget er det også enden på en æra for disse andelskasser, siger Poul Junge.

”Vi vil gerne kunne fejre 100 års jubilæum”

Ønsket blev fremsat for 10 år siden af bestyrelsen og Poul Junge, daværende direktør for andelskassen Faster.

Dengang, i 2009, blev Faster tilbudt, at blive medlem af Sammenslutningen Danske Andelskasser, der har koncernkontor i Hammershøj. Tilbuddet blev fremsat i forbindelse med, at Faster søgte ny samarbejdspartner i drift af blandt andet Dankort.

- Vi blev tilbudt at indtræde i Sammenslutningen Danske Andelskasser, men skulle i den forbindelse afstå vores

egenkapital, som dengang var cirka 46 millioner kroner, fortæller Poul Junge, der husker hvad der blev tilbage:

- Opslugt af sammenslutningen ville der blive levnet to – tre millioner kroner tilbage til en lokal fond, som vi selv kunne bestyre, samtidig ville sammenslutningen overtage driften af kontoret i Astrup og vi måtte forvente kontoret kunne blive lukket i løbet af to – tre år.

- Vores holdning var i 2009 den samme, som i 1983. Nemlig at ville bevare vor selvstændighed, selvbestemmelse og egenkapital – og sagde derfor, som i 1983, nej tak til sammenslutningen, fortæller Poul Junge.

Ildsjæle får god opbakning

Organisationen Aktiv Faster er blandt modtagere af støtte fra andelskassen.

Når deltagere i andelskassens generalforsamling samles, sker det i Aktivitetshuset i Astrup. Her er de mange frivillige i driften af huset med til at varte op.

- Vi er også klar til opgaven, når Faster holder fest i anledning af 100 års jubilæet understreger Svend Erik Olesen, der er formand for Aktiv Faster.

- Gennem årene har vi fået god hjælp fra Faster, og når vi er aktive til generalforsamling og den kommende jubilæumsfest, er vi naturligvis iført de trøjer, som pengeinstituttet har sponsoreret.

- Faster er god til at støtte vores frivillige arbejde, fortæller Svend Erik Olesen, der blandt sine opgaver er ansvarlig for, at gulvet i den store sal bliver fejlet.

- Der er grupper af folk, som tager sig af forskellige opgaver. Nogle gør rent i køkkenet, andre tager haven, nogle pudser vinduer. Der er en mange forskellige opgaver som skal løses, fortæller Svend Erik Olesen og hilser på Emmy, som er gået forbi med en kost i jagt på spindelvæv i lofter og vinduespartier.

I 2019 kan Aktivitetshuset markere 15 års ”fødselsdag”, og de mange år har ikke givet synlige spor af slid i den markante bygning mellem skolen og børnehaven.

- Håbet er, at vi kan få råd til at bygge lidt om, så der kan indrettes et motionsrum

og forbedringer i køkkenet, men ellers er vi meget tilfredse med stedet, som bliver flittigt brugt, understreger Svend Erik Olesen, og fortæller:

- Aktivitetshuset bliver primært brugt til badminton og gymnastik, men her foregår også en række mødeaktiviteter, blandt andet Seniorhøjskole. I øvrigt er stedet også samlingssted for personer, som vil samles for at hygge eller drøfte et emne.

Svend Erik Olesen viser trøjer, som frivillige får tildelt - et af resultaterne af samarbejdet mellem Aktivitetshuset og Faster.

Aktive folk og Faster redder Mejeriet

Markant bygning var tæt på ruin, men blev genrejst af ildsjæle, EU-penge og et solidt pengeinstitut.

Mejeriet i Astrup var engang en stor arbejdsplads og kendt for at producere smør af høj kvalitet, men efter en fusion blev de store lokaler lagt øde, og forfald bredte sig.

- Pladsen foran mejeriet og bygninger var i forfald, men det blev ændret, da tre personer tog fat og mobiliserede borgere på egnen samt ikke mindst fik støtte og opbakning fra vores lokale pengeinstitut, Faster, fortæller Jørgen Søndergaard Madsen.

- Dengang mejeriet kærnedede smør var mange af egnens unge i fritids- og feriejob her. Nu er der købmand i Mejeriet, og det giver nye fritidsjob til de unge, fortæller Jørgen Søndergaard Madsen under en rundvisning i ejendommen, hvor frisør, fotograf, dyrlæger, købmand og mejeriet Thise har lokaler.

- At vi har fået en købmandsbutik til at fungere, og omsætningen til at stige, er en solstrålehistorie. Og i indgangspartiet har vi tillige etableret et andelsbibliotek, fortæller Jørgen Søndergaard Madsen, og peger mod den anden side af Højevej, hvor Faster Andelskasse har til huse:

- Faster er livsnerven i hele projektet. I runde tal har projektet kostet ni millioner

kroner, hvoraf de tre er lån. Uden Andelskassen havde det ikke kunnet lade sig gøre. Vi fik økonomisk støtte af EU-midler, som var afsat til udvikling af landdistrikter, men intet andet pengeinstitut ville være gået ind med støtte.

- Endnu har vi til gode at indrette tagetagen. Her kan blive en flot lejlighed, hvorfra der er udsigt til Dejbjerg Plantage og til Borris Hede, fortæller Jørgen Søndergaard Madsen.

Store banker og lånehajer er trussel mod FASTER

Striben af skandaler om hvidvask. Panama-papers, grådighed og lånehajer i stimer er med til at ødelægge pengeinstitutternes omdømme - og når der skrives ind, går det særligt ud over de små pengeinstitutter.

Det er vilkårene, at små pengeinstitutter skal kæmpe for livet. Når de store banker er trængte er hjælpen nær - regering og Folketinget folder et springlagen ud.

I mens svømmer velnærede lånehajer frit omkring og er med til at sætte den finansielle branche under kritik.

- Kritikken er velkommen, men beklageligvis er det os - de små pengeinstitutter - som betaler den højeste pris, lyder det i en enig bedømmelse fra to direktører, som har stået i spidsen for FASTER gennem tre årtier.

Direktørerne er nuværende Jan Kirkensgaard og tidligere Poul Junge. De er samlet til en snak om den aktuelle situation set fra Højevej 18 i Astrup.

Moralen

- Når man ser tilbage i tiden, så har der altid været "finansielle hundehoveder, hængerøve, lusede amatører, elendige klamphuggere og talentløse skiderikker", som har været på jagt efter andres penge, siger Poul Junge med et citat fra Olsen Banden og tilføjer:

- I dag har lånehajer frit spil på internettet, og selv om enkelte af de store banker, som bør være rollemodel for os små banker, afsløres i at have en dårlig moral, har det stort set ingen konsekvenser for ledelser. Nogle forlader endda deres job med et pænt gyldent håndtryk.

Jan Kirkensgaard supplerer: - Den situation betyder, at kontrollen med pengeinstitutter øges, og det fører til en masse restriktioner og begrænsninger, som på sigt kan true med at kvæle de små pengeinstitutter.

Vanskeligt

- Det er tilsyneladende vanskeligt for Finanstilsynet og politikere at overskue proportioner, og det betyder at en anløben moral i europæiske banker udløser krav, som også skal opfyldes af små lokale pengeinstitutter, selv om de faktisk efterlever reglerne, siger Jan Kirkensgaard.

Poul Junge understreger: - Engang var det tilstrækkeligt at efterleve enkle regler - og som en naturlig del udføre sit arbej-

de etisk og moralsk så godt som muligt. Når et pengeinstitut er lokalt, ved folk om det der foregår er i orden. Jeg vil vove den påstand, at folk lokalt - også i kraft af nærvær og bedre mulighed for indsigt i driften, er bedre til at bedømme ordentlighed end en tilrejsende fra København.

Advarsler

Kort før direktørerne gennem tre årtier satte sig ned og skænkede en kop kaffe kunne de, i radioen, lytte til, at fem selskaber, som låner ud til en årlig rente på 237 procent er anmeldt til politiet.

Jan Kirkensgaard underer sig: - Det er horribelt at opleve, at et lån på få tusinde kroner skal betales tilbage med en rente på mere end to hundrede procent.

- Det sker, at vi får henvendelser fra personer, der er havnet i kløerne på den slags udlånere. Kan vi gøre noget, og er der sikkerhed, så hjælper vi gerne, siger Jan Kirkensgaard og understreger:

- Det forebyggende arbejde er væsentligt, og derfor er FASTER at finde i skoler, når der bliver undervist i økonomi, blandt andet på den årlige Pengeuge.

Poul Junge: - Selv om vi havde en finanskrise for ti år siden, er der risiko for, at det sker igen. Måske med værre følger end sidst. Somme tider kan man få det indtryk, at nogle i den finansielle sektor hurtigt glemmer historien.

Tanken

På spørgsmål om andelstanken har en fremtid, lyder vurderingen fra Jan Kirkensgaard:

- Fællesskaber er noget, som er oppe i tiden, og jeg tror vi vil se vækst i virksomheder, som bygger på fællesskaber. Og det er ikke bare de små.

Arla, der bygger på andelstanken, har i år udbetalt næsten hele sit overskud til andelshaverne.

Poul Junge: - I lande som Tyskland, Østrig og Holland er andelstanken udbredt i den finansielle sektor.

Jan Kirkensgaard: - Netop derfor mener jeg, at tiden er inde til at vi holder fast ved de traditionelle dyder, som er høj trovær-

Nærhed og viden om lokale forhold er afgørende for driften af et lokalt pengeinstitut. Derfor har personale og ledelse af FASTER været på busture i sognet for at se, hvor kunderne bor og tale med dem.

dighed og indlevelse. Vores rådgivning handler om gode relationer samt gensidig tillid.

Problemet

I samtalen drøftes de aktuelle problemer for mindre pengeinstitutter, og Jan Kirkensgaard fastslår:

- Vi oplever vækst, men har stadig det problem, at vi har flere som sætter penge i banken, end der er folk som vil låne.

Poul Junge: - Det er desværre ikke et nyt problem. I mange år har vi søgt en løsning, og faktisk havde vi - for år tilbage - stort held af det. Vi tilbød billån med lav rente, og det gav os omtale på landsplan. Vi fik så mange nye kunder, at vi måtte lukke for tilgang i en periode.

Konkurrence

Jan Kirkensgaard: - Konkurrencen i 100-året for FASTER er hård. Vi oplever at banker forsøger at tiltrække nye kunder med meget lav rente.

- Vi kan stadig være med, for vi tilbyder holdbare og gennemskuelige løsninger til vores kunder, siger Jan Kirkensgaard og fastslår: - Vi kender vores kunder rigtigt godt, og dermed deres økonomi og muligheder. Kunderne kender tillige vores holdninger og værdier. Det giver os mulighed for at yde den bedste rådgivning. Den store forskel er, at de ikke bare er et nummer, men virkelige mennesker for FASTER.

Poul Junge: - Kendskab til vores kunder er helt afgørende. En alternativ måde vi afprøvede for nogle år siden var, at vi nogle år i træk arrangerede personaleudflugt i bus rundt i sognet. Dermed fik personalet, som ikke boede i lokalområdet, et bedre kendskab til området og vores lokalkunder - alt sammen til efterfølgende glæde for både kunder og personale. Enkelte gange var vi også på besøg hos udvalgte kunder.

Sikkerhed

Samtalen vender tilbage til hvidvask efter

Gennem tre årtier har de to direktører Jan Kirkensgaard og Poul Junge kæmpet for at bevare og udvikle FASTER, og de kan begge fastslå: - Det er de store pengeinstitutter, som er den største trussel mod vores selvstændighed.

100
100 ÅR MED FASTER

Klaus er vokset op med FASTER

Et bevis på ejerskab af FASTER var blandt gaverne, da Klaus Moesgaard blev døbt. Mere end 20 år senere holder han fast i gaven og er stolt over at være medejer og kunde.

At være medejer af et pengeinstitut er et emne som kan blive genstand for en snak, når familien Moesgaard mødes. Blandt de yngste i slægten er Klaus, født i 1997.

- Jeg fik et andelsbevis i dåbsgave af mine bedsteforældre, og det har naturligvis haft stor betydning for mig.

Klaus Moesgaard viste sig tidligt at være en god fodboldspiller. Han spillede på hjemmebane, i Astrup, og blev spiller i Skjern Gymnastikforeningen for derpå at blive professionel i Esbjerg, EFB.

- FASTER har været med hele vejen, og det er altid en positiv oplevelse at have med dette pengeinstitut at gøre, siger Klaus Moesgaard.

Tryghed

- Men når man har brug for sin andelskasse, så er de der. Jeg oplever altid at være velkommen - for det første møder man ikke en telefonkø. Når man er igennem, får jeg en medarbejder, som jeg kender og som tillige husker mig, fortæller Klaus Moesgaard.

- Den oplevelse deler jeg også med jævnaldrende, når vi mødes og taler om minder og gode oplevelser - ikke mindst med FASTER.

Klaus Moesgaard har mange minder om FASTER, og de knytter sig særligt til hans farfar, Anders, som var afsender af dåbsgaven. Desuden var Anders Moesgaard medlem af bestyrelsen for FASTER gennem 17 år, og heraf 10 år som formand.

- Ofte var jeg med, når farfar skulle en tur i andelskassen, og så husker jeg også, at der omkring jul var kom-sammen med klejner, fortæller Klaus Moesgaard:

- Sparebøssen var et naturligt omdrejningspunkt i min tidlige økonomi, lyder det når Klaus Moesgaard husker tilbage:

- I min barndom var det at komme til

mine bedsteforældre samt være tæt på andelskassen en god og tryk oplevelse.

Solidarisk

Anders Moesgaard fik ikke andelskassen ind med modermælken.

- Det der med at være solidarisk med hinanden i en andelskasse var fremmed for mig, fortæller Anders Moesgaard som dengang i 1963, hvor han, som tilflytter, blev opsøgt af en andelstilhænger:

- Jeg ville lige tjekke, om andelskassen var i orden. Men min svigerfar og en svoger i Hanning sagde god for FASTER, fortæller Anders Moesgaard, der blev medlem af repræsentantskabet og i 1983 medlem af bestyrelsen.

- Vi blev taget godt imod, da vi flyttede egnen, så derfor syntes vi, at det var vigtigt, at vi også var med i det lokale foreningsarbejde, blandt andet andelskassen.

Formuekontrol

I bestyrelsen var Anders Moesgaard med til at træffe den afgørende beslutning om ikke at lade sig opsluge af Sammenslutningen af Danske Andelskasser.

Efter syv år i bestyrelsen blev Anders Moesgaard formand, da den daværende formand måtte trække sig på grund af sygdom.

Jubilæum

Anders Moesgaard var med til at arrangere FASTERs 75 års jubilæum.

- Det har været en fantastisk epoke i mit liv, og jeg har lært rigtig mange ting, lyder det fra Anders Moesgaard, der glæder sig i 100-året for det selvstændige pengeinstitut FASTER: - Godt gået og tillykke til de mange mennesker.

Anne-Mette og René Madsen sparede penge ved at blive kunder i FASTER, men de fortæller, at den største gevinst er kulturændringen.

Skiftede til FASTER og fik konto med nærhed

Familien Madsens fire medlemmer er flyttet fra en bank til FASTER, og den største gevinst er på det menneskelige plan.

"Kunder i danske pengeinstitutter er dovne". Det er en dom som flere uafhængige finansrådgivere fælder, når der i medierne diskuteres privatøkonomi.

- Vi skiftede til FASTER, fordi vi alligevel stod over for at skulle have tildelt en ny bankrådgiver, fortæller ægteparret Anne-Mette og René Madsen, Skjern.

- Vi havde besluttet at skifte pengeinstitut. Når vi mødtes med familie og venner taltes der om pengeinstitutter. Vi havde hørt godt om FASTER, siger René Madsen og fortæller, at familien valgte at kontakte FASTER i foråret 2013.

- Med det udgangspunkt sendte vi en mail til FASTER, og derpå fik vi et møde med en medarbejder, fortæller Anne-Mette Madsen.

René Madsen supplerer: - Inden mødet, havde vi sendt en række oplysninger til rådgiveren i FASTER, og da vi kom til mødet blev vi mødt af en medarbejder, som var godt forberedt.

- Vi havde erfaring med, at renten kunne forhandles, men fik beskeden om, at renten i FASTER er ens for alle. Den besked blev vi sådan set glade for at få, understreger René Madsen og glæder sig:

- Rente blev lavere end i det pengeinstitut, som vi forlod.

Anne-Mette Madsen supplerer: - Vores udgifter blev mindre, og det er na-

turligvis en god ting. Men jeg synes ikke, at det var den største gevinst. Med skiftet til FASTER oplevede vi en kulturændring. Vi var ikke utilfreds med den behandling, som vi fik i det tidligere pengeinstitut - men hos FASTER er det bare meget anderledes. Vi har oplevet at blive mødt med en helt anden nærhed.

- Vi har naturligvis realkreditlån i huset, men da begge pengeinstitutter har samme realkredit, var det ikke et problem, siger René Madsen og fortæller, at parret mødes med rådgiveren i FASTER én eller to gange om året.

Anne-Mette Madsen fortæller: - Dagligt er det netbank, eller også er det telefonen. Og altid oplever vi, at vores rådgiver er godt inde i tingene.

Parret og de to børn er i dag alle kunder i FASTER og glæder sig ved skiftet.

- På den korte bane kunne vi spare penge, men jeg oplever, vi bliver genstand for større imødekommenhed, siger Anne-Mette Madsen.

Kom hjem til FASTER

FASTER

Dit selvstændige pengeinstitut

Tlf: 96 48 70 00. www.faster.dk

Afdelinger: Højevej 18, Astrup, 6900 Skjern. Bredgade 73, 6940 Lem St.